Vedoucí

Posudek na bakalářskou práci

Tereza Vorlová, Kulturní politika Spojených států a Sovětského svazu v okupovaném Německu. Bakalářská práce. Institut mezinárodních studií, UK FSV, Praha 2007, 57 str.

Bakalářská práce Terezy Vorlové se věnuje komparaci kulturní politiky dvou rozhodujících okupačních mocností v poválečném Německu. Práce je rozdělena na tři hlavní části – v úvodní části vymezuje autorka předmět výzkumu, analyzuje použitou sekundární literaturu a zamýšlí se obecně nad pojmem „kulturní politika". Druhá - hlavní - část práce je věnována rozboru kulturní politiky SSSR a USA. V závěrečné části práce shrnuje autorka výsledky komparace.

Rozbor kulturní politiky Sovětského svazu a USA je pojat „zrcadlově": autorka analyzuje přístup a proměny ke kulturní sféře v poválečném Německu počínaje představením východisek a záměry kulturní politiky dané velmoci, pokračuje popisem organizačního zázemí kulturní politiky v rámci okupačních orgánů a rozborem „oblastí působení" kulturní politiky a konče analýzou „prostředků implementace kulturní politiky".

K nesporným kladům práce patří právě tato jasně, samostatně promyšlená a zdůvodněná struktura, umožňující závěrečné srovnání politik obou velmocí. Rád bych vyzdvihnul také úvodní, teoretickou část práce („Definice kulturní politiky"), v níž autorka fundovaně rozebírá pojem „kulturní politika" a dokáže tak dát své práci obecný rámec.

Druhým kladem práce je volba příslušné sekundární literatury, která obsahuje relevantní tituly jak německé, tak i americké a ruské provenience. Právě v tomto bodě se nejpozitivněji projevil autorčin studijní pobyt v USA.

Námitky k práci nejsou zásadního charakteru a týkají se dvou oblastí. Jedná se za prvé o problémy spíše formálního charakteru – na str. 16 by bylo zapotřebí místo obecné formulace „Brzo se ale objevila kritika..." uvést kdo a kdy kritizoval *Kulturbund* jako „bolševickou organizaci" i s příslušným odkazem. Slavný projev Jamese F. Byrnese ve Stuttgartu by bylo vhodné citovat z tištěné edice pramenů a nikoli z internetu (viz str. 23 a 44). Na str. 27 se vyskytuje formulace: „Příkladem tohoto vývoje mohou sloužit...". Tvrzení na str. 35, že totiž evropská meziválečná kinematografie byla přístupná „jen vytříbenému publiku", je – takto formulovaná – zcela mylná (M. Frič nebyl určitě J.L. Godard). Název předposlední kapitoly – „Sovětizace vs. Amerikanizace" - je pro čtenáře matoucí: neodpovídá podle mého názoru jejímu obsahu. Nepříjemně působí na čtenáře také některé stylistické a formulační problémy, příliš dlouhá souvětí a autorčin mnohdy „šroubovaný" styl – jakkoli řadu neobratných či dokonce gramaticky nesprávných míst autorka oproti původním verzím odstranila.

Druhá námitka je spíše obecnějšího charakteru: přestože autorka oproti původním verzím začlenila do své práce i moment vývoje a proměn kulturní politiky SSSR a USA v prvních poválečných letech v Německu, zůstává stále nejasné proč – přes všechny formální shody v přístupech obou velmocí, které autorka oprávněně zdůrazňuje (a jejichž analýza je ostatně jedním z hlavních výsledků práce) – byly v jedné části Německa vytvořeny podmínky pro svobodnou a pluralitní kulturní sféru, zatímco v jeho druhé části byla prosazena „kultura" ideologicky zdeformovaná. Autorka na tento problém sice naráží v poslední větě své práce – „Rozdíl [mezi velmocemi-OK] tak nebyl ve vytváření svého obrazu světa a jak toho bylo dosahováno, jelikož obě strany železné opony ve své snaze převychovat německé

obyvatelstvo volily obdobné metody, nýbrž v tomto obrazu světa a světovém názoru samotném“ (str. 49) – domnívám se však, že právě tuto otázku by bylo nutné probrat podrobněji. Navrhuji proto, aby se tak stalo alespoň v rámci obhajoby.

Práci hodnotím jako *výbornou až velmi dobrou*, **v případě úspěšné obhajoby navrhuji hodnocení výborně.**

PhDr. Ota Konrád, PhD.
Praha, 27.8.2007